

λής, σύντομος καὶ ἐκ βάθους καρδίας προσφώνησις τοῦ δημαρχοῦ τῆς Dôle καὶ ἡ ἐκ μέρους αὐτῆς προσφορά τῷ Pasteur τῆς εἰκόνης τῆς πολυτίμου μικρᾶς οἰκίας, ἐν ᾗ οὗτος εἶδε το ῥῶς, καὶ τῆς φωτογραφίας τοῦ ἐγγράφου τῆς γεννήσεως αὐτοῦ, ἐν ᾗ δυνηθῇ οὗτος νὰ ἐπανίδῃ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ γεραμίου αὐτοῦ πατρός.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ὁ ἐνδοξος σοφὸς δὲν ἠδυνήθη νὰ συγκρατήσῃ τὰ δάκρυα αὐτοῦ καὶ, διὰ φωνὰς διακοπτομένης ὑπὸ λυγμῶν, ἐπεφόρτισε τὸν παριστάμενον υἱὸν αὐτοῦ νὰ ἀναγνώσῃ ἀντ' αὐτοῦ τὰς εὐχαριστίας, ἃς ἠθέλει νὰ ἀπευθύνῃ πρὸς τοσοῦτους θαυμαστάς καὶ τοσοῦτους φίλους.

Καὶ οὕτω, κατὰ τὴν ἀξιωμακρινέστερον ἐκείνην ἡμέραν, ἐδοξάσθη ἡ Γαλλία ἐν τῷ Pasteur, ἐνῷ αὕτη ἐδόξαζεν ἐκείνον.

Η. Γ. ΒΑΛΣΑΜΑΚΗΣ.

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

ΘΕΑΤΡΟΝ ΒΕΡΔΗ.—Τὰ τριανταφυλλιά Δόμιννα, κωμῳδία εἰς πράξεις τρεῖς, ὑπὸ Delacour καὶ Hennequin.—ΘΕΑΤΡΑ ΠΑΡΙΣΙΩΝ, ἡ Αὐσιστράτη, κωμῳδία εἰς πράξεις τέσσαρας, ὑπὸ Maurice Donnay.—ΧΡΟΝΙΚΑ.

Δύω τῶν κωμωδοποιῶν τοῦ γαλλικοῦ θεάτρου, τῶν μὴ τυχόντων μὲν τῆς τιμῆς τοῦ νὰ γένωνται δεκτὰ ἔργα αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Οἴκου τοῦ Μολιέρου, διότι οὐ πάντῳ πλεῖν εἰς τὴν Γαλλικὴν-κωμῳδίαν, οὐδὲ ἀναγραφόντων ἐπιτυχίας οἷας ἄλλοι συνάδελφοι αὐτῶν, οἱ Meilhac καὶ Halevy, οἱ Blum καὶ Toché, ἀλλ' οἵτινες δεξιοὶ ἐν ᾧ περιστρέφονται κύκλῳ ἀπεδείχθησαν, οἱ Delacour καὶ Hennequin, εἶδιν οἱ ποιηταὶ τῆς κατὰ τὸ παρελθὸν σάβδατον ἀπὸ τῆς τοῦ Βέργου σκηνῆς ὑπὸ τοῦ ἐλληνικοῦ δραματικοῦ θιάσου διδασθεὶς χαριέσσης τριπράκτου κωμῳδίας τὰ τριανταφυλλιά Δόμιννα, ὡς μετέφρασεν ὁ υἱὸς τοῦ γηραιοῦ θιασάρχου κ. Χρῆστος Ἀλεξιάδης τὴν ἐπιγραφὴν *les Dominos roses*. Ἐξ ἧς ἔχω σημειώσεως προκύπτει ὅτι οἱ κ.κ. Delacour καὶ Hennequin πρὸ τῆς διδασκαλίας τῆς κωμῳδίας ταύτης ἐν τῷ θεάτρῳ Vaudeville τῶν Παρισίων τῷ 1876 ἐκαυχῶντο ἐπὶ ἐτέρῳ ἐπιτυχίᾳ ἐν τῷ αὐτῷ θεάτρῳ, πρὸ ἔτους συντελεσθεῖσα διὰ τῆς διδασκαλίας τῆς *Procès Veauradioux*, ἥτις μείζων ἐγένετο τῆς τῶν *Dominos roses*, διότι ἐκείνη μὲν ἐπανελήθη 138ς, ταῦτα δὲ 120ς. Τὰ *Dominos Roses* ἴκουσα καὶ γαλλιστὶ διδασθέντα κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ὑπὸ μελῶν τοῦ θιάσου τῆς κυρίας Théo de Bolsheim, ὁμολογντέον δὲ ὅτι εἰς τὸ εἶδος αὐτῆς ἐστὶ κωμῳδία μετὰ τέχνης καὶ χάριτος ποιηθεῖσα, ἐξ ὧν συνήθως ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ Vaudeville ἢ τοῦ Palais-Royal ἀναδιδάσκονται, ἀλλὰ τὰ εἶδη ταῦτα δὲν εἶνε ἐκεῖνα βεβαίως, ἀτινα πρέπει νὰ μεταφράζωνται τῆς ἡμετέρας σκηνῆς χάριν. Ὁ μαρκήσιος de Queux de Saint-Hilaire γράφων πρὸ ἑτῶν τινῶν περὶ κωμωδιῶν τοῦ Ἀγγέλου Βλάχου παρετήρει λίαν ὀρθῶς καὶ δικαίως ὅτι τὸ vaudeville οὐκ ἐστὶ τὸ γαλλικὸν θέατρον καὶ ὅτι ὑπάρχουσιν ἕτερα ἔργα, ἅπερ καὶ οἱ Γάλλοι ἐκτιμῶσι μάλιστα, οἷα εἰσὶ ἰδίᾳ τὰ ἐπὶ τῆς σκηνῆς τῆς Γαλλικῆς-Κωμῳδίας ἀναδιδασκόμενα, ἀτινα δύναται μεταφραζόμενα νὰ καταστῶσι κομμήματα καὶ τοῦ νεωτέρου ἐλληνικοῦ θεάτρου ὡς

ἐγένετο τοιαῦτα τῶν ἄλλων εὐρωπαϊκῶν. Ὑπ' ὅψει μου ἔχω καταλόγους τραγωδιῶν, δραμάτων καὶ κωμωδιῶν, ἅπερ εἰς τὴν ἡμετέραν γλῶσσαν μεταφραζόμενα θὰ συνεβάλλοντο πάντως εἰς τὴν ἀνάδειξιν τῆς ἐλληνικῆς σκηνῆς, εἰς τὴν πρόοδον, εἰς τὴν ἐξευγένειον αὐτῆς, οἷα μεταφρασθέντα εἰσὶ ἡ Denise, ἡ Dame aux Camélias, ἡ Adrienne Lecouvreur, ὁ Maître de Forges, ὃς ὑπὸ τοσαύτης ἀρτι ἐστῆθη ἐπιτυχίας, ἐναγχος ἐνταῦθα διδασθεὶς καὶ τοὺς τε ὑποκριτὰς ἀναδείξας καὶ τῷ ὅλῳ ἐλληνικῷ θεάτρῳ ὅσιν ἄλλοιαν τῆς συνήθους δοῦς, ὅσιν γλυκεῖαν καὶ τερπνὴν καὶ οὐχὶ τὴν ὑπὸ τῶν *burlesques effrontées* παρεχομένην, τείνουσαν δὲ τοὺς μὲν ὑποκριτὰς εἰς σαλτιμπάγκους νὰ μεταβάλῃ, τὸ δὲ θέατρον εἰς εἶδος Cirque, εἰς θέατρον παρακμῆς, εἰς θέατρον φθίνον ἐνῷ οὕτω ἔσχε ἀκμὴν κατὰ τοὺς νῦν χρόνους, αὐτὸ ὅπερ τὰ νεώτερα ἀριστουργήματα ἐνέπνευσεν, αὐτὸ ὅπερ ἐν πᾶσι τοῖς νεωτέροις θεάτροις ζῇ καὶ ζήσεται εἰς αἰῶνα τῶν αἰώνων.

Ἡ ἐκτέλεσις τοῦ *Dominos roses* ἐγένετο ἐν τῷ συνόλῳ ἐπιτυχῆς.

Ἐν τῷ Μεγάλῳ-Θεάτρῳ τῶν Παρισίων, ὡς ἐγράφη καὶ ἐν τῇ προτέρᾳ Ἐπιθεωρήσει, ἐδιδάχθη κωμῳδία ἐλληνικῆς ὑποθέσεως ἐπιγραφομένη μὲν *Αὐσιστράτη* (*Lysistrata*) ποιηθεῖσα δὲ ὑπὸ τοῦ Maurice Donnay. Γνωστὴ τυγχάνει ταῦτα ἡ κωμῳδία τοῦ Ἀριστοφάνους *Αὐσιστράτη*, διδασθεῖσα κατὰ τὸν Müller τῷ 411 (ὁλ. 92, 1.), καθ' ἣν Αὐσιστράτη τις συγκαλεῖ συλλαλητήριον, οὕτως εἰπεῖν, ἐν Ἀθήναις τῶν πολιτῶν καὶ τῶν ἐκ Βοιωτῶν καὶ τῶν ἐκ Πελοποννησίων λέγουσα ὅτι

ἦν δὲ ξυνέλευσις αἱ γυναῖκες ἐνθάδε
αἱ τ' ἐκ Βοιωτῶν αἱ τε Πελοποννησίων
ἡμεῖς τε, κοινῇ σώσομεν τὴν Ἑλλάδα.

ἐφ' ᾧ καὶ συνελθούσαι μέγαν ὄμωσαν ὄρκον,

θεῖσαι μέλαιναν κύλικα μεγάλην ὑπτιαν.
μηλοσφαγούσαι Θάσιον οἶνου σταμνίον
ἐς τὴν κύλικα μὴ πῆχειν ὕδωρ

Ἡ κωμῳδία τοῦ Donnay κατὰ τὸν Sarcey μόνον τὸ πνεῦμα τῶν παρωδίας ποιοῦντων ἔχει, ἐστὶ δ' αὕτη ὁδὸν οἷον τε ἥκιστα ἐλληνική, στενοχωρεῖ καὶ σκανδαλίζει τοὺς ἀναγνόντας τὸν μέγαν τῆς ἀρχαιότητος ποιητὴν. Ὁ δὲ Lemaître τοῦ Journal des Débats, καίπερ ἐπιφυλασσόμενος νὰ ὁμιλήσῃ ἐν τῇ ἐπομένῃ αὐτοῦ Ἐπιθεωρήσει, φαίνεται τὰ μέγιστα ἠσθεὶς ἐκ τῆς κωμῳδίας. Εὐνοικῶς δ' ἀποφαίνεται καὶ ὁ κριτικὸς τῆς Revue Bleue, ὁ καὶ ἱστορικὸς τοῦ παγκοσμίου θεάτρου, J. du Tillet, ἐξηγούμενος μάλιστα καὶ τοὺς λόγους δι' οὓς κατ' ἀνάγκην διαφέρει τὸ ἔργον τοῦ Donnay τοῦ τοῦ Ἀριστοφάνους, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁμολογεῖ αὐτὸ ὡς παρωδίαν.

ΧΡΟΝΙΚΑ.—Ἀνεγράφη ἐν προτέρῳ φύλλῳ ὅτι ἐν τῷ Μεγάλῳ-Μελοδράματι τῶν Παρισίων διδασκείται τὸ μελοδράμα τοῦ Saint-Saens *Samson et Dalila*. Τὸ πανεπιστήμιον τῆς Καμβριδγῆς ἀπένειμεν ἀρτι τῷ γαλάτῃ μουσουργῷ τὸν τίτλον τοῦ διδάκτορος τῆς μουσικῆς *honoris causa*.

— Πρό τινος ἐν τῷ Λονδίνῳ θεάτρῳ Covent Garden συνέβη τὸ ἐξῆς ἐπεισόδιον. Αἱ δύο διάτρητοι αἰδοὶ κυρία Melba καὶ δεσποινὶς Giulia Ravogli ἔπαιζον ἐν τῇ *Aida*, ὅτε μετὰ τὴν διωδίαν τῶν γυναικῶν φέρονται εἰς τὴν σκηνὴν πληθὺς ἀνθῶν. Ἡ δεσποινὶς Ravogli διεξεδίκει ὑπὲρ ἑαυτῆς τὸ ἥμισυ τοῖς λαχρίστον αὐτῶν, ἀλλ' ἡ κυρία Melba διέσχυριζέτο ὅτι ἡ τιμὴ αὐτῇ μόνῃ ἀνήκει. Ἡ ἔρις ἐξάπτεται καὶ μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ θεάματος· ἡ δεσποινὶς Ravogli διέταξε νὰ κομίσωσι τὰς στολὰς αὐτῆς εἰς τὴν οἰκίαν αὐτῆς. διακηρύσσουσα ὅτι κατὰ τὴν ἐπιστάσαν παράστασιν οὕδαμῶς θὰ προσέλθῃ νὰ ψάλλῃ, ὑποδυομένη τὴν *Ortrud* παρὰ τὴν κυρίαν Melba ἔχουσαν τὸ πρόσωπον τῆς Elsa.

Ὁ διευθυντὴς τοῦ θεάτρου ἐπωρληθεὶς τοῦ ἐπεισοδίου ἀπηγόρευεν ἀπαξ διὰ παντός τὴν τῶν ἀνθῶν ἐπίδοσιν καὶ ἀνθίσταται κατὰ τῶν ἐπιδείξεων τούτων, τῶν οὐδὲν νῦν σημειουσῶν.

ΟΔ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Ἐν μέσῳ τῶν κοσμοδόμητρίων ἑορτῶν, καθ' ἃς ἡ μήτηρ ἡμῶν Ἑκκλησία τὴν ἐνανθρώπνησιν τοῦ νυμφίου αὐτῆς πανηγυρίζει, ἡ δ' ἀνθρωπότης τὴν παλιγγενεσίαν αὐτῆς, οὐδεὶς βεβαίως μεγάλῃ ἀπονέμει σημασίαν εἰς τὰ περὶ αὐτὸν ἐπιτελούμενα γεγονότα, οὐδὲ ζητεῖ τὴν ἐξέλιξιν τῶν προκαλούντων ταῦτα αἰτίων, καὶ τοι τὰ γεγονότα ταῦτα πολλὰ ἅμα καὶ σπουδαία τυγχάνουσιν. Ἡ ἐν Γαλλίᾳ π. χ. κρίσις ἐξακολουθεῖ ἐπὶ τῇ καθ' ἑκάστην ἀποκαλύψει σοβαρῶν ἀσχημιῶν, στιγματιζουσῶν τὸ ὄνομα ἐξόχων τῆς πολιτείας ἀνδρῶν, καὶ μυρία ὅσα προκαλεῖ ἐν μερίδι τινὶ τοῦ εὐρωπαϊκοῦ τύπου σχόλια. Ἄπερ ὅμως ἀποδείκνυνται ἐπὶ σοβαρῶν ὅλως ἐδραζόμενα βάσεις, ἐὰν κατὰ βάθος ἐξετασθῇ ἡ τῶν πραγμάτων κατάστασις καὶ θεόντως μελετηθῇ ἡ γλῶσσα σπουδαίων τοῦ εἰρημένου τύπου ὀργάνων καὶ δὴ καὶ τοῦ γαλλικοῦ. Καὶ ἀληθῶς παρὰ τὰς ἀπαιτιοδόχους προρρήσεις τῶν πολέμιων τῆς Γαλλίας, οὔτε ἡ ἐσωτερικὴ τῆς χώρας ταύτης ἰσχυρία διαταράχθη, καὶ οἱ κρατοῦντες ἐν αὐτῇ θεσμοὶ ἐξακολουθοῦσιν ἀκράδαντοι, μεθ' ὅλας τὰς ἐνεργείας τῶν μνηστήρων τοῦ γαλλικοῦ θρόνου, ὧν ἄλλοι μὲν, καὶ μακρὰν τῆς χώρας αὐτῶν διατελοῦντες, μετ' ἀγρύπνου παρακολουθοῦσιν ὅμιλος τὰς φάσεις τῆς ἐκ τοῦ σκανδάλου τοῦ Παναμᾶ προκυψάνσης κρίσεως, ἄλλοι δὲ ἐσκέψαντο καὶ καταλλήλους νὰ συντάξωσι προκηρύξεις, στιγματιζούσας τὸ δημοκρατικὸν πολίτευμα καὶ ἐξυμνοῦσας τὸ πρὸ αὐτοῦ ὡς ἀγνὸν πάσης προσαπτομένης ἐκείνῳ μομφῆς ἐπὶ διασπαθίσει καὶ νοσφισμῷ τοῦ δημοσίου χρήματος, ἐπὶ δωροδοκίᾳ, ἐπὶ διαφθορᾷ. Ὁ τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας πρόεδρος κ. Καρνὸ μετὰ τοῦ ὑπὸ τὸν κ. Ριμπὼ ὑπουργείου πᾶσαν καταβάλλει ἐνεργείαν πρὸς ἐπάνοδον τῆς εἰς τὰ πνεύματα ἰσχυρίας καὶ πρὸς περιφρούρησιν τῶν ἀγαθῶν, ἅπερ προσελοιδότα τῇ Γαλλίᾳ ἡ δημοκρατία, ἡ μυρίας ὄντως

παρασχοῦσα τῇ χώρᾳ ὑπηρεσίας, ὡς τεκμηριοῦται πληρέστατα ἐκ τῆς ἐπελθούσης προόδου καὶ ἀναπτύξεως τῆς Γαλλίας ἐν εἰκοσαετρί διαστήματι, καθ' ἃ ἔνθεν μὲν ἀνελάμβανεν αὐτὴ ἀπὸ τῶν δεινοπαθημάτων φθοροῦ πολέμου, ἔνθεν δέ, ἀπαλλασσομένη διὰ τῆς φιλοπάτριδος δραστηριότητος τοῦ μεγάλου τῆς χώρας πολίτου, τοῦ ἀειμνήστου Θιέρσου, τοῦ ζυγοῦ ἀτεράμνου νικητοῦ, ἀνεκτᾶτο τὴν προσήκουσαν αὐτῆς θέσιν ἐν τῇ χορείᾳ τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν καὶ ἐν τῇ διεσθύνει τῶν τυγχόν τῆς Εὐρώπης. Τῶν εὐεργετημάτων τῆς δημοκρατίας πείραν ἔλαβε πρῶτος ὁ Ἕλλην, οὗ ἡ τύχη ἐπεσπᾶτο τὴν προσδοκίαν τῆς Γαλλίας ἐν τῷ εὐρωπαϊκῷ Ἀρείῳ πάγῳ τοῦ 1878 καὶ ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ νῦν παρὰ τῇ ἀνάσσει Βικτωρίᾳ πρεσβευτοῦ τῆς δημοκρατίας κ. Βαδδίκτον θερμοῦν ἀνεύρισκε τῶν δικαίων αὐτοῦ προστάτην, προστάτην ὅμως, ὅστις, ἀποδεικνύων ὅτι ἡ πατρις αὐτοῦ καὶ ὑπὸ τὸ δημοκρατικὸν πολίτευμα ἐκίδετο τῶν μικροτέρων λαῶν ὡς καὶ ἐπὶ τῆς μοναρχίας Καρόλου τοῦ Ι', ἐδράττετο ταυτοχρόνως τῆς περιστάσεως ὅπως τεκμηριώσῃ ὅτι ἐπέστη πλέον ἢ παρακμῇ τῆς γερμανικῆς ἐπιρροῆς καὶ οὐχὶ ταύτῃ μόνῃ δέδοται ἡ τῶν τῆς Εὐρώπης διευθετίσις. Τὰς πρὸς τὴν χώραν ὑπηρεσίας τῆς Δημοκρατίας κάλλιστα οἱ ἐν τοῖς πράγμασι σταθμίζοντες οὐδενὸς ἐφείσθησαν μέθου πρὸς ματαίωσιν τῆς πραγματώσεως τῶν συλλεψθέντων φόδων, ἐλλόγως δὲ πάνυ τὰ ἐγκριτώτερα τῶν ὀργάνων τοῦ παριδιανοῦ τύπου, τὸν δικαίον ἀπονέμοντα ἔπαινον τῷ κ. Καρνὸ καὶ τῷ πρωθυπουργῷ αὐτοῦ, διὰ καταλλήλων ἐπιχειρημάτων ἀνασκευάζουσι τοὺς διατείνομένους ὅτι ἡ δημοκρατία ἐν τῷ ἐσχάτῳ τῶν κινδύνων εὕρηται καὶ τεκμηριοῦσιν ὅτι τοῦναντίον ὁ κίνδυνος οὗτος ἀπεσοδήθη, ὅτι ἡ τοῦ Παναμᾶ κρίσις ἀπέβαλε τὴν σοβαρότητα αὐτοῦ καὶ ὅτι τὸ ζήτημα ἐγκτεῖται νῦν ἐν τῇ πάλῃ ἀπλῶς τῶν κομμάτων, ἅπερ, φηροῦντα ὅτι εὐρὺ ἀνοίγεται τὸ στάδιον τῆς ἐνεργείας πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν πόθων αὐτῶν, ἀγωνίζονται νὰ καταλάβωσιν ἐπικαίρους θέσεις πρὸς διεξαγωγὴν τῆς ἐν τῇ κληρονομίᾳ τῆς δημοκρατίας πάλης.

Ἀλλὰ κἄν ἐτι ἐνυπόστατοι πῶς θεωρηθῶσιν αἱ διαδιδόμεναι ἀπαιτίαι φῆμαι, τὰ διαδραματισθησόμενα φέρουσιν ἐσωτερικὸν μᾶλλον χαρακτῆρα καὶ μόνον ἐμμέσως νὰ ἐπιδράσωσι δύνανται ἐπὶ τῆς γενικῆς ἐν Εὐρώπῃ καταστάσεως· ἐὰν μάλιστα ἡ βουλὴ φανῇ κατὰ τὴν νέαν αὐτῆς καὶ τελευταίαν σύνοδον, τὴν ἀρχομένην ἀπὸ τῆς προσεχούς τρίτης, συνεωτέρα, δυνάτων εἰπεῖν ὅτι καὶ ὑπὸ ἐσωτερικὴν ἐποχὴν τὰ ἐν τῇ δημοκρατομένῃ χώρᾳ θὰ προσλάβωσιν ἡπιώτερον χαρακτῆρα. Τούτου ἕνεκα σοβαρώτερα ὑπὸ ἐξωτερικὴν ἐποχὴν θεωροῦνται τὰ ἐν Γερμανίᾳ ἐπὶ τῷ νομοσχεδίῳ τῆς διετοῦς θατείας ἐπικείμενα γεγονότα, ἅπερ πρὸς τῇ τῶν κομμάτων ἀναστατώσει ἐν αὐτῇ τῇ αὐτοκρατορίᾳ ἀπειλοῦσι καὶ τὴν Εὐρώπην δι' ἐπεκτάσεως τῆς πληγῆς ταύτης τῶν πολιτικῶν προπαρασκευῶν καὶ εἰς τὰ λοιπὰ κράτη, ἥδη κατεληγμένα ὑπὸ μεγάλου πράγματι ζήλου πρὸς ὑπερακρόντιον ἀλλήλων ἐν τῇ παρατάξει πλειόνων ἀνδρῶν ὑπὸ τὰς σημαίας τὴν σοβαρότητα τοῦ πράγματος οὐ παύονται καταδεικνύοντα τὰ ἐγκριτώτερα τῶν ἀμερολήπτων ὀργάνων τοῦ εὐρωπαϊκοῦ